

Sámedikki bargoortnet

Čoahkkinortnet ja vuodđonjuolggadusat

Sámedikkis mearriduvvon 29.05.1990. Vuodđonjuolggadusat leat manjimus
rievdaduvvon 02.12.2009 ja čoahkkinortnet 01.06.2017.

SÁMEDIKKI ČOAHKKINORTNET

KAPIHTAL 1 SÁMEDIKKI DIEVASČOAHKKIMAT

§ 1 Vuosttamuš dábálaš dievasčoahkkima rahpan maŋŋá válgga

Sámedikki vuosttamuš dábálaš dievasčoahkkima maŋŋá válgga rahpá son gean Gonagas dasa bidjá.

§ 2 Áirasiid sajít

Go Sámediggi lea čoahkis, čohkkájit áirasat válgabüriid nummarvuoruid mielde.

§ 3 Čoahkkimiid lohku

Sámediggi doallá unnimusat 3 dievasčoahkkima kaleanddarjagis.

§ 4 Čoahkkinjodihangoddi ja mearridanfápmu

Dievasčoahkkinjodihangoddi ovddida áššelisto- ja áigeplánaárvalusa Sámedikki ráđđádallamiid várás. Daid dohkkeha dievasčoahkkín juohke dievasčoahkkima álggus.

Evttohusat ja mearkkašumit vuodđudeapmái galget ovdagihtii dieđihuvvot ja buktojuvvot dievasčoahkkinjodihangoddi Sámedikki hállddaha bokte maŋimuštá dii. 16.00 beaivvi ovdal vuodđudeami.

Dievasčoahkkimis lea mearridanfápmu go unnimusat bealli áirasiin servet jienasteapmái.

§ 5 Virgelobit ja luvven ámmáhis

Iešguhtege dievasčoahkkimiid virgelobit refererejuvvot dievasčoahkkimis.

Virgelobiid guhkit áigái ja luvvema Sámedikki ámmáhis mearrida dievasčoahkkín dievasčoahkkínjodihangotti evttohusa vuodul.

Ámmát sámediggeáirrasin lea doaibma maid olmmoš lea geatnegas váldit badjelahas. Virgelobi ohcamiid galgá mieđihit duššefal go leat nana ákkat.

KAPIHTAL 2 ORGANISEREN JA BARGGUT

§ 6 Sámedikki lávdegottiid, fágarađiid ja lávdegottiid válggat

Sámedikki lávdegottiid, fágarađiid ja lávdegottiid válggat, čađahuvvojít gorrelohkoprinshpa mielde, jos eará ii leat namuhuvvon.

§ 7 Sámedikki bissovaš orgánat

Sámedikki bajimus orgána lea Sámedikki dievasčoahkkín. Lassín leat Sámedikkis dievasčoahkkínjodihangoddi, válgalávdegotti, bearráigeahččanlávdegoddi, 3 fágálávdegotti ja sámediggeráđđi.

Dievasčoahkkínjodihangoddi ja sámediggeráđđi doibmet dassázi go ođđa dievasčoahkkínjodihangoddi ja ođđa sámediggeráđđi leat vállejuvvon.

§ 8 Dievasčoahkkínjodihangoddi

Sámediggi válle áirasiid gaskkas dievasčoahkkínjodihangotti. Dievasčoahkkínjodihangottis leat jodiheaddji, nubbin jodiheaddji ja golbma lahtu ja sis persovnnalaš várrelahtut.

Válga dáhphuvvá gorrelohkoprinshpa mielde.

Dievasčoahkkín válle dievasčoahkkínjodihangotti miellahtuid gaskkas dievasčoahkkínjodiheaddji ja nubbin jodiheaddji.

Dievasčoahkkínjodiheaddji gohčču dievasčoahkkínjodihangotti lahtuid čoahkkimii.

Dievasčoahkkínjodihangottis lea mearridanfápmu go golbma lahtu leat čoahkis.

Dievasčoahkkínjodihangoddi sáhtta addit dievasčoahkkínjodiheaddjái mearridanfámu.

§ 9 Dievasčoahkkinjođihangotti barggut

Dievasčoahkkinjođihangotti bargun lea:

- a) hálldašit Sámedikki jienastuslogu ja sámediggeválgga,
- b) gohččut čoahkkimii ja jođihit dievasčoahkkima ráđđádallamiid,
- c) sáddet áššiid lávdegottiide ja dievasčoahkkimii,
- d) mearridit lávdegottečoahkkimiid ja iešguhtege dievasčoahkkimiid virgelohpeohcamiid,
- e) ovddidit mearrádusárvalusa dievasčoahkkimii áššiin mat gusket Sámedikki bargoortnegii, eará njuolggadusaide ja mearrádusaide Sámedikki áššemeannudeamis, ja Sámedikki politihkalaš dási njuolggadusaide. Go dievasčoahkkinjođihangoddi atná dan vuogasin, sáhtta mearrádusárvalus ovddiduvvot muhtun fágálávdegodđái,
- f) dahkat dárbblaš mearrádusaid Sámedikki ášševálmmaštemiid oktavuodas ja mearridit movt dulkot gažaldagaid mat gusket regulatiivvaide ja njuolggadusaide,
- g) doaimmahit ovddastanbargguid Sámedikki dievasčoahkkima ovddas dahje čujuhit earáid dákkár bargguide, ja čujuhit Sámedikki oassálastiid čoahkkimiidda, konferánssaide ja dan dakkáriidda,
- h) dahkat eará bargguid maid Sámediggi addá dievasčoahkkinjođihangodđái.

§ 10 Válgálávdegoddi

Válgálávdegottis lea juohke joavkkus okta ovddasteaddji, dievasčoahkkin vállje jođiheaddji ja nubbin jođiheaddji.

§ 11 Presideantta válljen ja sámediggeráđi nammadeapmi

Dievasčoahkkin vállje áirasiid gaskkas presideantta mii lea sámediggeráđi jođiheaddji. Presideanta lea válljejuvvon jos vuosttaš jienasteamis oažžu eanet go beali jienastuvvon jienastagain. Jos ii oaččo eanet go beali jienastuvvon jienastagain, de jienastuvvo odđasis. Dál lea válljejuvvon presideantan son guhte oažžu eanemus jienastagaid. Jos guokte árvalusa leat ožžon seamma mađe jienastagaid, de galgá dán guokte árvalusa odđasis jienastit.

Presideanta nammada áirasiid gaskkas njeallje lahtu sámediggeráđđái ja čilge dievasčoahkkimii nammadeami birra.

Presideanta ja njeallje áirasa geat leat nammaduvvon sámediggeráđi lahttun, guđdet dievasčoahkkima ja sin várreáirasat váldet saji áirrasin.

Jos Sámedikki eanetlohku lea ovddidan eahpeluohttámuša sámediggeráđđái, de dieđiha presideanta ahte sámediggeráđđi guodđá doaimmas. Jos presideanta guodđá doaimmas, de guodđá olles sámediggeráđđi doaimmas. Odđa presideanta válljejuvvo ja odđa sámediggeráđđi nammaduvvo dán paragrafa njuolggadusaid mielde.

Presideanta sáhtta vaikke goas rievdadit sámediggeráđi čohkkehusa.

§ 12 Sámediggeráđi barggut

Sámediggeráđđi doaimmaha beaivválaš, politihkalaš jođiheami Sámedikkis. Sámediggeráđđi hálldaša Sámedikki bušehta ja sáhtta nammadit stivrraid, ráđiid ja lávdegottiid hálldašit Sámedikki váikkuhangaskaomiid.

Sámediggeráđđi galgá ovddidit čuovvovaš áššiid dievasčoahkkimii:

- a) Sámedikki jahkásaš bušehtta.
Bušehtta gieđahallojuvvo fágálávdegottis. Fágálávdegoddi sáhtta árvalusastis ovddidit evttohusaid ja mearkkašumiid áššái.
Dievasčoahkkin gieđahallá fágálávdegotti árvalusa ja dahká mearrádusa áššis.

- b) Sámedikki jahkediedáhus.
Jahkediedáhus gieđahallojuvvo fágalávdegottis. Fágalávdegoddi sáhtta árvalusastis ovddidit evttohusaid ja mearkkašumiid áššái.
Dievasčoahkkin gieđahallá fágalávdegotti árvalusa ja dahká mearrádusa áššis.
- c) Sámediggeráđi diedáhus doaimmas birra.
Diedáhus doaimma birra ovddiduvvo dievasčoahkkimii čoahkkima vuosttaš beaivvi go lea dábalaš dievasčoahkkin.
Dievasčoahkkin čájeha mearkkašumiiguin oainnus diedáhussii.
Sámediggeráđđái sáhtta ovddidit eahpeluohttamuša.

Lassin sáhtta sámediggeráđđi ovddidit čuovvovaš lágan áššiid dievasčoahkkimii:

- d) Mearrádusaid lánkaásahusain ja njuolggadusain maid Sámediggi lága bokte lea ožžon válldi mearridit.
Ášši gieđahallojuvvo fágalávdegottis. Fágalávdegoddi sáhtta árvalusastis ovddidit evttohusaid ja mearkkašumiid áššái.
Dievasčoahkkin gieđahallá fágalávdegotti árvalusa ja dahká mearrádusa áššis.
- e) Áššit mat gieđahallat galgágo Sámediggi miehtat mearrádusaide mat gusket lágaide, lánkaásahusaide ja doaimmaide dahje eará mearrádusaide, main lea prinsihpalaš dahje deatalaš mearkkašupmi sámi servodahkii, nu guhkás go lea vejolaš.
Ášši gieđahallojuvvo fágalávdegottis. Fágalávdegoddi sáhtta árvalusastis ovddidit evttohusaid ja mearkkašumiid áššái.
Dievasčoahkkin gieđahallá fágalávdegotti árvalusa ja dahká mearrádusa áššis.
- f) Diedáhusat iešguhtege áššesurggiin.
Sámediggediedáhus gieđahallojuvvo fágalávdegottis. Fágalávdegoddi sáhtta árvalusastis dievasčoahkkimii ovddidit evttohusaid ja mearkkašumiid diedáhussii.
Dievasčoahkkin gieđahallá fágalávdegotti árvalusa ja dahká mearrádusa áššis.
- g) Sámediggeráđi čilgehusat iešguhtege áššesurggiin.
Čilgehus ovddiduvvo njuolga dievasčoahkkimii čoahkkima vuosttaš beaivvi, ja biddjojuvvo digaštallamii maŋnelis čoahkkimis.
Dievasčoahkkin čájeha oainnus čilgehussii mearkkašumiiguin.
- h) Ságaškuššanáššit iešguđet áššesurggiin. Ságaškuššanášši ovddiduvvo njuolga dievasčoahkkimii.
- i) Eará áššiin iešheanalis árvvoštallama vuodul sámediggeráđis.
Áššit gieđahallojuvvojit fágalávdegottis. Fágalávdegoddi sáhtta árvalusastis ovddidit evttohusaid ja mearkkašumiid áššái.
Dievasčoahkkin gieđahallá fágalávdegotti árvalusa ja dahká mearrádusa áššis.

Sámediggeráđi čoahkkimat leat giddejuvvon jus ráđđi ii mearrit eará.

Sámediggeráđis lea geatnegasvuohta čuovvut Sámedikki dievasčoahkkimiid.

§ 13 Fágalávdegottiid välljen

Sámediggi vällje čuovvovaš 3 fágalávdegotti: plána- ja finánsalávdegotti, bajásšaddan-, fuolahus- ja oahppolávdegotti ja ealáhus- ja kulturlávdegotti.

Fágalávdegottiin galget buot sámediggeáirasat leat mielde. Lávdegottiide galgá välljejuvot jodiheaddji ja nubbin jodiheaddji. Go jodiheaddji välljejuvvo posišuvnna áراسiid gaskka, de välljejuvvo nubbin jodiheaddji opposišuvnna áراسiid gaskka. Go jodiheaddji välljejuvvo opposišuvnna áراسiid gaskka, de välljejuvvo nubbin jodiheaddji posišuvnna áراسiid gaskka.

§ 14 Fágalávdegottiid bargu

Fágalávdegottit ovddidit evttohusaid dievasčoahkkimii dakkár áššiin maid dievasčoahkkinjodihangoddi sádde lávdegottiide. Lávdegottit välljejit buot áššiin áššejodiheaddji.

Fágalávdegottit sáhttet doallat čoahkkima go unnimusat bealli lahtuin leat čoahkkimis.

Fágalávdegoddečoahkkimat leat rabas nu guhká go lávdegottit ieža eai mearrit eará.

Go leat ovttá mađe jienat vejolaš jienastemiin lávdegottiin, de lea lávdegoddejodiheddji jietna mii mearrida.

Sámediggi sáhtta mearridit njuolggadusaid lávdegottiid bargui dievasčoahkkinjodihangotti árvalusa vuodul.

§ 15 Bearráigeahččanlávdegotti välljen

Dievasčoahkkin vällje bearráigeahččanlávdegotti mas leat 5 lahtu, gos sihke jodiheddji ja nubbin jodiheddji välljejuvvo opposišuvnna áirasiid gaskka. Bearráigeahččanlávdegotti eanetlohku galgá välljejuvvot opposišuvnna.

Bearráigeahččanlávdegotti lahtut eai sáhte leat mielde dan fágalávdegottis mii giedahallá Sámedikki bušehtaid ja rehketdoaluid.

§ 16 Bearráigeahččanlávdegotti barggut

Bearráigeahččan- ja vuodđudanlávdegotti bargun lea:

- a) doaimmahit parlamentáralaš bearráigeahču doaimmas mii ruhtaduvvo Sámedikki bušehtas, ja
- b) bearráigeahččat Sámedikki jahkereketdoalu, ja vejolaš mearkkašumiid maid Riikkarevišuvdna lea buktán dáidda.

Lávdegoddi oažžu iskkadit Sámedikki hálldahusa go atná dan dárbbaslašžan Sámedikki bearráigeahču dihte. Ovdal go lávdegoddi ieš dahká dákkár iskkademiid, de galgá dieđihit sámediggeráđđái, dahje dievasčoahkkinjodihangodđái, mii lea geatnegas buktit dieđuid mat jerrojuvvojit.

Lávdegoddi sáhtta ovddidit árvalusa Sámedikki dievasčoahkkimii áššiin maid meannuda. Lávdegotti guokte miellahtu unnitlohku sáhttiba gáibidit ahte lávdegoddi váldá dihto ášši meannudeapmái.

Dievasčoahkkin sáhtta mearridit sierra njuolggadusaid bearráigeahččanlávdegotti ovddasvástáduš- ja bargosuorgái.

KAPIHTAL 3 DIEVASČOAHKKIMA RÁĐĐÁDALLAMAT

§ 17 Sárdnun- ja evttohanvuoigatvuohta

Áirasiin geat leat bohtán čoahkkimii lea sárdnun- ja evttohanvuoigatvuohta Sámedikki dievasčoahkkima ráđđádallamiin. Sámediggeráđis lea sárdnunvuoigatvuohta ráđđádallamiin.

Áirasat sárdnot Sámedikki sárdnestuolus. Áirasat galget leat iežasat sajis go bivdet sáhkavuoru. Guhte sárdnu, ovddida sártnis čoahkkinjodiheddjái, ja galgá čavga doaladit áššis maid leat meannudeamen.

§ 18 Sárdnunáigi ja digaštallan

Dievasčoahkkinjodihangotti evttohusa vuodul sáhtta dievasčoahkkin mearridit gáržžidit sárdnunáiggi, ja juogadit sárdnunáiggi joavkkuid gaskka. Sárdnunáigi juogaduvvo gorálaččat joavkkuid sturrodaga mielde, dattetge dan láhkái ahte joavkkut main leat unnán áirasat, ožžot guhkit sárdnunáiggi go gorálaččat livčce galgan. Čoahkkinjodiheddji sáhtta addit joavkkuide lobi gaskaneaset lonuhit sárdnunáiggi.

Jus joavkkut leat ovdagihit buktán dievasčoahkkinjodihangodđái listtu mas leat áirasiid namat geat háliidit searvat digaštallamii, de sáhtta dievasčoahkkinjodihangoddi daid namaid vuodul ráhkadit sáhkavuorolisttu. Juohke joavkku ságastalli galgá leat listtu bajimuččaid gaskkas. Áššejodiheddji sáhkavuorru sáhtta bistit 15 minuhta rádjái. Joavkkuid váldoságastallit ožžot 10 minuhta rádjái sárdnunáiggi. Iešguhtege joavkkuid ságastallit ožžot sáhkavuoru joavkkuid sturrodaga mielde.

Áirasiidda geat válljejit geavahit sámegiela Sámedikki sárdnestuolus addojuvvo lassin 20 sekundda áigi juohke minuvtta nammii.

Áššejođiheaddji ja iešguhtege joavkku váldoságastallit sáhttet váldosága lassin beassat sárdnut eanemusat guktii, vuosttaš geardde gitta 10 minuhta rádjai ja maŋit geardde gitta 5 minuhta rádjai. Eará áirasiin lea vuoigatvuohta beassat sárdnut eanemusat guktii. Vuosttaš geardde gitta 10 minuhta rádjai, ja nuppi geardde gitta 5 minuhta rádjai.

Ášši áššejođiheaddji oažžu vuosttamužžan sáhkavuoru, ja de oažžu suoivvaáššejođiheaddji sáhkavuoru. Dasto dáhttot sii sáhkavuoru geat áigot áššái ovddidit evttohusa ja dahje mearkkašumi.

Sámediggeráđi sárdnunaigi lea posišuvnna sárdnunaiggis oassin. Sámediggeráđi dieđáhusas doaimmas birra biddjojuvvo sierra sárdnunaigi sámediggeráđđái.

Čoahkkinjođiheaddji sáhtta evttohit spiehkastit sárdnunaiggi gáržžidemiin.

Čoahkkinjođiheaddji dahje áirasat sáhttet árvalit bidjat sázu digaštallamis. Go dievasčoahkkin lea mearridan bidjat sázu digaštallamis, de ii sáhte áššis ovddidit ođđa árvalusa.

Čoahkkinjođiheaddji sáhtta árvalit ahte sárdnunaigi gáržžiduvvo dábálaččat. Čoahkkinjođiheaddji árvalusa mielde sáhtta spiehkastit dan áššejođiheaddji ektui man ášši lea meannuduvvomin.

Sáhkavuorru čoahkkinortnegii gitta 1 minuhta rádjai ovddiduvvo njuolga áššemeannudeapmái, ja čoahkkinjođiheaddji sáhtta gáržžidit ja addit sáhkavuoru dušše ovttá áirasii guđege joavkkus, vuosttažettiin joavkojođiheaddjái.

§ 19 Replihkkavurostallan

Čoahkkinjođiheaddji sáhtta čáhket saji replihkkavurostallamii. Ovttá sáhkavurrui sáhtta addit eanemusat 3 replihka. Ii oktage replihka galgga bistit guhkit go guokte minuhta iige vástáduš guhkkit go guokte minuhta.

Čoahkkinjođiheaddji sáhtta gáržžidit replihkaáiggi.

§ 20 Heivetmeahttun láhtten

Ii leat lohpi heivetmeahttumit láhttet dahje sárdnut dahje láhttemiin dahje sárdnumiin loavkašuhttit. Ii maid leat lohpi riedjamiin čájehit vuostehágu dahje čájehit doarjaga ráđđádallamiin.

Čoahkkinjođiheaddji galgá cuiggodit dán lágan láhttenvugiid dahje sárdnumiid.

Jos buot áirasat eai doahttal dán čoahkkinortnega njuolggadusaid, de sáhtta čoahkkinjođiheaddji váruhit guoskevaš áirasa ja geardduhit váruhusa dađi mielde go lea dárbu. Jos áirras dattetge ii doahttal čoahkkinjođiheaddji, de dáhttu čoahkkinjođiheaddji jienasteami das ahte galgá go guoskevaš áirras manahit sáhkavuoru dahje dáhttojuvvot eret čoahkkimis guoskevaš áššis dahje oppa beaivái.

KAPIHTAL 4 ÁŠŠEMEANNUDEAPMI

§ 21 Áigemearit áššiin mat ovddiduvvojit dievasčoahkkimii

Áššit maid sámediggeráđđi ovddida dievasčoahkkimii galget dieđihuvvot dievasčoahkkinjođihangodđái maŋimuštá 4 vahku ovdal dievasčoahkkima. Dievasčoahkkinjođihangoddi juogada áššiid fágálávdegottiide ja gohčču lávdegoddečoahkkimiidda ja dievasčoahkkimiidda.

Áššit mat ovddiduvvojit dievasčoahkkimii almmuhuvvojit áirasiidda maŋimuštá 3 vahku ovdal dievasčoahkkima.

Seamma áigemearri lea bearráigeahččanlávdegotti ja dievasčoahkkinjođihangotti áššiin.

Sámediggeráđi doaibmadieđáhus almmuhuvvo áirasiidda maŋimusat dii. 16 bearjadaga vahku ovdal go dievasčoahkkin álgá.

Lávdegottiid evttohusat almmuhuvvojit áirasiidda unnimusat 36 diimmu ovdal go ášši meannuduvvo dievasčoahkkimis.

§ 22 Gažaldagat sámediggeráđđái

Áirasiin lea vejolašvuohta divvut gažaldaga sámediggeráđđái juogo dievasčoahkkima njálmmálaš gažadandiimmus dahje čálalaš gažaldagaiguin.

Čálalaš gažaldagaid sáhtta sáddet sámediggeráđđái birra jagi, ja dat galget vástiduvvot guovtti vahku siste.

Njálmmálaš gažadandiimmus vástida sámediggeráđđi gažaldagaid maid áirasat divvot.

Áirasat sáhttet divvut oanehis, áigeguovdilis gažaldagaid, ja sárđnunáigi lea eanemusat guokte minuhta. Sámediggeráđđi oažžu golbma minuhta rádjái vástidit gažaldaga.

Čoahkinjodiheaddji sáhtta addit eará áirasiidda sáhkavuoru oktii dan áššái mas lea sáhka gažaldagas, ja sárđnunáigi lea eanemusat okta minuhtta.

Áirras oažžu divvut ovttá čuovvolangažaldaga, ja sárđnunáigi lea eanemusat okta minuhtta.

Sámediggeráđđi oažžu guokte minuhta rádjái vástidit gažaldaga.

Okta áirras ii sáhte divvut eanet go ovttá váldogažaldaga njálmmálaš gažadandiimmus. Gažaldagat galget dieđihuvvot dievasčoahkinjodihangodđái hálldahusa bokte dii. 12.00 rádjái dan beavvi go gažadandiibmu lea dievasčoahkkimis.

Dievasčoahkinjodihangoddi mearridan guhte gažaldagat sáhttet divvojuvvot ja gažaldagaid vuoru.

Čoahkinjodiheaddji mearrida goas gažadandiibmu loahpahuvo.

§ 23 Ođđa áššiid dieđiheapmi

Áššit mat ovddiduvvot dievasčoahkkimis, ovddiduvvot dievasčoahkkima vuosttaš beavvi áššis Ođđa áššiid dieđiheapmi. Dát dáhpáhuvo seamma áigemiin ja seamma gieđahallamiin go Evttohusain ja mearkkašumiin.

Guhte ášši ovddida oažžu 3 minuhta rádjái sárđnunáiggi ovddidit ášši. 3 áirasa rádjái ožžot liibba buktit gažaldagaid ja replihkaid, 1 minuhta rádjái guhtege. Guhte ovddida ášši oažžu 2 minuhta rádjái vástidit.

Dievasčoahkin mearrida, dievasčoahkinjodihangoddi árvalusa vuodul, mo ášši galgá meannuduvvot:

- a. sáddejuvvot Sámediggeráđđái meannudeapmái,
- b. fievruduvvot gustovaš dievasčoahkkima áššelistui ja sáddejuvvot sámediggeráđđái meannudeapmái. Áššái gáibiduvvo 2/3 eanetlohku. Sámediggeráđi árvalus almmuhuvvo áirasiidda mañimustá dii. 12.00 beavvi ovdal go ášši gieđahallojuvvo dievasčoahkkimis. Sáhtta ovddidit evttohusaid ja mearkkašumiid árvalussii, mat gieđahallojuvvojit seamma áigemiin ja gieđahallamiin go Evttohusain ja mearkkašumiin, dahje
- c. hilgojuvvot ja ii meannuduvvot.

Dievasčoahkinjodiheaddji sáhtta evttohit dievasčoahkkimii ráddjet ođđa áššiid logu.

§ 24 Evttohusat ja mearkkašumit

Sámedikki dievasčoahkkimiin ovddiduvvot evttohusat ja mearrádusárvalusat Sámedikki sárđnestuolus čuovvovaš vuoru mielde: Árvaleaddji orgána ja dasto áirasat.

Árvalusat ja mearkkašumit ovddiduvvot čuovvovaš njuolggadusaid mielde:

- a) Evttohus mii namuhuvvon ja hábmejuvvon árvalusas, gieđahallojuvvo go evttoheaddji ovddida dan. Mearkkašumit čuvvot ášši.
- b) Evttohusat ja mearkkašumit mat leat ovddalgihtii dieđihuvvon ja buktojuvvon dievasčoahkinjodihangodđái Sámedikki hálldahusa bokte mañimustá dii. 16.00 beavvi ovdal go ášši meannuduvvo dievasčoahkkimis, gieđahallojuvvojit seamma láhkái go evttohusat ja mearkkašumit a) vuolde.

- c) Vejolaš rievdadusaid ovddiduvvon evttohusain galgá dahkat ovdal go ovttaskas áššiid digaštallan lea loahpahuuvon

Erenoamáš dáhpáhusain sáhtá dievasčoahkkin guokte goalmádasa eanetloguin mearridit giedahallat evttohusaid ja mearkkašumiid mat eai leat buktujuvvon b) áigemeari sisa.

Buot árvalusaid galgá ovddidit čálalaččat čoahkkinjodiheaddjái.

§ 25 Beavdegirjelasáhusat

Juohke áššis lea vejolaš ovddidit beavdegirjái lasáhusa. Dan ovddida ráđđádallamiin čálalaččat čoahkkinjodiheaddjái.

Beavdegirjelasáhusas sáhtá dušše buktit mearkkašumiid áššemeannudeapmái ja čilgehusa jienasteapmái. Beavdegirjelasáhusas ii sáhte refereret dahje siteret hilgojuvvon árvalusaid mat juo leat čoahkkingirjijis.

KAPIHTAL 5 JIENASTEAPMI

§ 26 Jienastanortnet

Go sii guđet leat čálihan iežaset sáhkalistui leat beassan sárdnut, de čoahkkinjodiheaddji gulaha ahte digaštallan lea nohkan. Áššis dasto jienastuvvo.

Go áššis leat eanet árvalusat, de čoahkkinjodiheaddji bidjá daid jienasteapmái jierpmálaš vuoru mielde. Jienastanvuohki ferte leat dieđihuvvon ja dohkkehuvvon ovddalgihiti.

Árvalusaid lea maid vejolaš jienastit dađistaga go dat ovddiduvvojit.

Buot čoahkkima áirasiin lea geatnegasvuohka jienastit juogo vuostái dahje beali go jienastuvvo.

Áirras guhte ii leat čoahkkinlanjas go čoahkkinjodiheaddji gulaha ahte áššis jienastuvvo, ii beasa jienastit. Áirrasat guđet leat das, eai galgga guođdit čoahkkinlanja ovdal go jienasteapmi lea loahpahuuvon.

Jienasteapmi lágiduvvo nuppi čuovvovaš vugiin:

- a) Jienastanreaiddu geavahemiin ja go čoahkkinjodiheaddji gohčču daid áirasiid guđet vuosttaldit árvalusa, čuožžilit. Čoahkkinjodiheaddji sáhtá čađahit vuostejenasteami.
- b) Čoahkkinjodiheaddji gohčču daid áirasiid guđet vuosttaldit árvalusa čájehit dan čuožžilemiin. Čoahkkinjodiheaddji sáhtá čađahit vuostejenasteami.
- c) Nammačuorvumiin. Jos čoahkkinjodiheaddji gávnnaha nammačuorvuma dárbbasmeahtumin, muhto muhtun áirras gáibida nammačuorvuma, de Sámediggi mearrida jienastanvuogi digaštallama haga jienastettiinis.
- d) Sámedikki presideanta sáhtá gáibidit nammačuorvuma deatlaš jienastemiid oktavuodas. Nammačuorvun dievasčoahkkimis álgá dan válgabiirres ja dan áirasis gean nummara vuorbádallan lea mearridan ovddalgihiti.

§ 27 Jienasteami dohkálašvuohka

Ovdal go Sámedikki mearráduusat leat fámus, de gáibiduvvo ahte jienastuvvon jienastagaid eanetlohku lea daid mearridan, jos juo eará láhkai ii leačča mearriduvvon dán čoahkkinortnegis.

Go ovttá mađe leat jienastagat vuostálagaid, de čoahkkinjodiheaddji jienastat mearrida, earret dalle go nuppi láhkai lea mearriduvvon dán čoahkkinortnegis.

KAPIHTAL 6 BEAVDEGIRJEČÁLLIN JA ÁŠŠIID SÁDDEN

§ 28 Beavdegirječállin

Sámedikki dievasčoahkkinjođihangoddi geahččá bearrái ahte Sámedikki ráđđádallamiin čállojuvvo beavdegirji, masa árvalusat, mearkkašumit, sárđnunlistu, jienasteamit ja mearrádusat registrerejuvvojit. Dievasčoahkkinjođihangotti lahtut čállet namaset ráđđádallanbeavdegirjái juohke čoahkkimis.

Dievasčoahkkima ráđđádallamat báddejuvvojit ollásit. Dievasčoahkkin mearrida dárkilet njuolggadusaid ráđđádallamiid čálalaš almmuheami birra.

§ 29 Mearrádusaid dieđiheapmi

Sámedikki čoahkkinbeavdegirjijt leat almmolaččat ja galget leat gávdnamis olbmuide.

Presideanta, dahje dievasčoahkkinjođiheaddji, fuolaha ahte dieđut mearrádusaid birra sáddejuvvojit rivttes sadjái vuorddekeahttá dárbbasmeahttumit.

Dievasčoahkkin sáhtta mearridit dárkilet njuolggadusaid das man viidát galgá dieđihit mearrádusaid birra.

§ 30 Áššebáhpiriid rádjan

Presideanta geahččá bearrái ahte Sámedikki ja sámediggeráđi beavdegirjijt ja čállosat leat dohkálaš rájus ja ortnegis.

KAPIHTAL 7 EARÁ MEARRÁDUSAT

§ 31 Geatnegasvuohta jávohaga orrut

Sámedikki áirasiin lea geatnegasvuohta orrut jávohaga áššiin mat eai leat almmolačča.

§ 32 Protokollii guoski mearrádusat

Sámedikki ovddastemiin galgá čuovvut čuovvovaš vuoru: dievasčoahkkinjođiheaddji, presideanta, dievasčoahkkinjođihangotti lahtut ja sámediggeráđi lahtut.

§ 33 Hálldahus

Sámedikkis lea sierra hálldahus. Bargit biddjojijt virgái gustovaš njuolggadusaid mielde maid sámediggeráđđi lea dohkkehan. Rievdadusat njuolggadusain almmuhuvvojit Sámedikki dievasčoahkkimii.

Sámediggi vällje viđa olbmo lávdegotti Sámedikki direktivrra virgáibidjama várás. Lávdegoddi välljejuvvo Sámedikki áirasiid gaskka gorrelohkopriinsihpa vuodul. Jus jienasteamis leat ovttamáde jienat, de mearriduvvo vuorbádemiiin.

Virgáibidjan dahkkojuvvo sámediggeráđi árvalusa vuodul.

§ 34 Spiehkastagat čoahkkinortnegis

Sámedikki dievasčoahkkimiin sáhtta Sámediggi, erenoamáš diliin, mearridit spiehkastit Sámedikki čoahkkinortnega njuolggadusain, guokte-goalmmat oasi canetloguin

§ 35 Čoahkkinortnega rievdadeapmi

Dievasčoahkkin sáhtta mearridit rievdadusaid čoahkkinortnegis.

Rievdadusat čoahkkinortnegis gustogohtet 01.10.17 rájes.

SÁMEDIKKI VUOĐĐONJUOLGGADUSAT

§ 1 Sámedikki orgánat

Sámedikki bajimus orgána lea Sámedikki dievasčoahkkin.

Sámediggi vällje Sámedikki ársiid gaskkas presideantta ja dievasčoahkkinjođiheddjiid. .

Sámediggi mearrida eará organiserema iežas čoahkkinortnegis.

§ 2 Vuosttaš dábálaš dievasčoahkkin

Sámedikki vuosttamuš dábálaš dievasčoahkkin maŋŋá sámediggeválgga dollojuvvo ovdal golggotmánu loahpa válgajagis, ii dattetge árat go golggotmánu vuosttaš beaivvi. Sámedikki dievasčoahkkima galgá dábálaš bures ja buori áiggis gulahit almmuhusaiguin.

§ 3 Sámediggeválga

Sámediggi välljejuvvo sámelága mearrádusaid mielde.

§ 4 Geatnegasvuohta boahit čoahkkimii

Olbmot geat leat välljejuvvon Sámedikki árrasin dahje lahttun orgánas maid Sámediggi lea ásahan, lea geatnegasvuohta leat mielde Sámedikki dahje dan orgána čoahkkimiin go ii leat lobálaš jávkan.

§ 5 Čoahkkingiella

Sámedikki váldogiella lea sámeigiella. Sámedikki dievasčoahkkimiin lea buohkain vuoigatvuohta iežaset dáhtu mielde sárđnut jogo sámeigielli dahje dárogilli.

§ 6 Gaskaboddosaš jođiheapmi

Sámedikki vuosttamuš dábálaš dievasčoahkkima maŋŋá válgga almmuha ja jođiha ovddit Sámedikki dievasčoahkkinjođiheaddji dassá go odđa Sámedikki dievasčoahkkinjođiheaddji lea välljejuvvon. Jos dievasčoahkkinjođiheaddji ii sáhte boahit, de doaibmá dievasčoahkkinjođiheami nubbinjođiheaddji.

Čoahkkima jođiheaddji čuorvu namaid ja vuostáiváldá ársiid ja sadjásaš ársiid fápmudusaid.

§ 7 Fápmudustávdegoddi

Sámediggi vällje iežas ársiin 5 olbmo lávdegotti mii iská odđa Sámedikki ársiid ja várreársiid fápmudusaid. Seammás Sámediggi vällje lávdegotti jođiheaddji ja nubbinjođiheaddji.

§ 8 Fápmudusaid dohkkeheapmi

Ársiid fápmudusat dohkkehuvvojit jienastemiin. Ársat eai searvva iežaset fápmudusaid dohkkehanjienasteapmái.

Jos váilot dárbašlaš dieđut árasa fápmudusa dohkkeheamis, de sáhtá dan árasa fápmudusa dohkkehit gaskaígásaččat dassá go lea vejolaš dan mearridit loahpalaččat.

§ 9 Mearridanváldi

Sámedikki dievasčoahkkima ii sáhte vuodđudit ovdal go unnimusat bealli ársiin leat sajis. Sámedikkis lea mearridanváldi go unnimusat bealli ársiin leat mielde jienasteamis.

Jienasteamis go Sámedikki vuodđonjuolggadusat leat evttohuvvon rievdaduvvot, lea Sámedikkis mearridanváldi go unnimusat guokte goalmmás ársiin leat mielde jienasteamis. Dákkár evttohusaid ii sáhte Sámediggi meannudišgoahit ovdal go unnimusat guokte goalmmás ársiin leat sajiineaset dievasčoahkkinlanjas.

§ 10 Jietnadan- ja evttohanvuoigatvuohta

Dušše čoaččkimii boahán áirasiin lea vuoigatvuohta buktit evttohusaid Sámedikki ráđđádallamiin. Čoaččkimii boahán áirasiin ja Sámediggeráđi miellahtuin lea jietnadanvuoigatvuohta Sámedikki ráđđádallamiin.

§ 11 Čoaččkinalmmolašvuohta

Sámedikki dievasčoaččkimat dollojit rabas uvssaid. Dattetge Sámediggi sáhtá guokte goalmmás eanetloguin mearridit meannudit ášši giddejuvvon uvssaid duohken.

§ 12 Válmmašteaddji fápmuduslávdegoddi

Válgaáigodaga maŋimus dievasčoaččkimis vállje Sámediggi iežas áirasiid gaskkas lávdegotti mas leat 5 lahtu seamma mađe várrelahtuiguin ođđa Sámedikki áirasiid ja várreáirasiid fápmudusaid gaskaboddosaš iskamii. Seammás válljejuvvo jođiheaddji ja nubbinjođiheaddji.

Lávdegoddi galgá, nu guhkás go lea dárbu, geahčadit ja oažžut čielgasa dain áššebáhpiriin mat gusket válgii ja buot dain váidalusain ja ákkain mat leat sáddejuvvon rivttes áigái, jos dat mearkkašit maidege fápmudusmearrádusaide. Lávdegottis lea Sámedikki bealis fápmudus háhkat buot dieđuid maid ieš gávnnaha dárbbaslažžan dán oktavuodas.

§ 13 Čoaččkinortnet

Sámediggi mearrida sierra čoaččkinortnega mas leat mearrádusat Sámedikki organiserema, ráđđádallamiid ja áššemeannudeami birra.

§ 14 Vuodđonjuolggadusaid rievdadeapmi

Vuodđonjuolggadusaid rievdadusevttohusaid galget guokte maŋgálas sámedikki meannudit. Rievdadusmearrádusa ii sáhte bidjat doibmii ovdal go lea mearriduvvon goappašiid maŋgálas sámedikkiin. Vuodđonjuolggadusaid rievdadusmearrádus dahkko eanetlogu jienastuvvon jienastagaiguin.

Vuosttaš lađđasa mearrádusat eai gusto vejolaš vuodđonjuolggadusrievdadusaid oktavuodas maid sámelága mearrádusrievdadusat dagahit. Dákkár oktavuodain ovddiduvvo ášši Sámediggái dábalaš vuogi mielde.